

KERESZTÉNY KISKÖNYVTÁR
9. szám

Elmélkedés a mennyországról

Irta: Dr. Mihályfi Ákos

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT KIADÁSA
STEPHANEUM NYOMDA R. T. BUDAPEST

Nihil obstat.

Dr. Desiderius Bita,
censor dioecesanus.

Nr. 1779.

Imprimatur.

Strigonii, die 8. Aprilis 1916.

Ludovicus Rajner,
episc., vic. generalis.

Az egyházi főhatóság és rendi hatóság engedélyével.

Elmélkedés a mennyországról.

Emberi szem nem látta, fül nem hallotta,
emberi szív felfogni nem képes azt, amit
Isten készített azoknak, akik őt szeretik.

I. Korinth. 2, 9.

Olyannyira magas, oly elképzelhetetlenül nagy az a boldogság, melyet Isten azok számára készített, akik őt szeretik, hogy az ember innét a föld porából alig mer, alig tud oda föltekinteni s ha föltekint is, az oly végtelen messze, érzékies természetétől annyira idegennek tűnik föl, hogy szívére, lelkére nagy, maradandó hatást nem is gyakorolhat. Sokkal nagyobb hatást gyakorol az emberre rendszerint az Isten büntetésének, az ítéletnek, a kárhozatnak szemlélete, mint a menny boldogságának megszívlelése. Sokan vannak a keresztények között, akik az Isten ítéletétől félve, a pokol kárhozatától rettegve kerülnek a büntetés szolgálatába alázatos szívvel Istennek, de kevesen vannak, akiket a menny boldogságának megszívlelése ösztönöz jóra, serkent az erényre, buzdít a keresztény tökéletességre. Ugyanígy látjuk a keresztény művészeknél is: remekül tudják ábrázolni Krisztus szenvedését, megdöbbenően Isten ítéletét és a kárhozatot, de a menny boldogságáról alkotott képeik, festményeik nagyon elmosódottak, szintelenek, erőtlenné, hatástalanok. *Dante* is, ez a nagy keresztény költő, sokkal megragadóbban tudja lefesteni *Divina Commedia* című remek költeményében a poklot, mint a mennyországot; a poklóról szóló rész megragadja, átjárja szellemünket, megrejtegeti idegeinket, a mennyország leírása hidegen hagy: nagyon ködös, homályos, szívünkől-lelkünkől nagyon is távol van.

Sőt még a Szentírásban is sokkal markánsabb vonásokkal rajzolja le előttünk a Szentlélek a pokol kárhozatát, mint a menny boldogságát. Van ugyan a Szentírásban elég utalás, vonatkozás a menny boldogságára, de végre is maga szent Pál apostol azt mondja: *«Emberi szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív felfogni nem képes azt, amit Isten készített azoknak, akik őt szeretik»*.¹

Érzem tehát, hogy nehéz, nagyon nehéz az én feladatom is. A mennyországot akarom megmutatni. Hogyan tudjam én azt megmutatni? Úgy, amint a gyermekeknek az iskolában megmutatják a térképen az országokat, városokat és vizeket. Ott látja a térképen, hogy egy-egy kis fekete pont ábrázolja Páris, Rómát, Flórencet; egy-két cikk-cakkos barna vonás jelzi a Kárpátokat, az Alpesekeket, az Appenineket; egy-egy fekete szalag mutatja a Rajnát, a Dunát, egy kis kékre festett terület tünteti fel a tengert. Micsoda fogalma lehet a gyermeknek ezek után a pontok, vonások, szalagok, kékre festett területek után a világvárosok, egy Páris, egy Róma, egy Flórenc szépségeiről, az Alpesekek csodás vidékeiről, a Rajna vizéről, a tengerek bámulatos panorámájáról? Ilyenforma lesz ez az írás is a menny boldogságáról: csak egy-két pontot, vonást rajzolhatok elétek, mert *emberi szív azt felfogni nem képes, amit Isten készített azoknak, akik őt szeretik*.

Ha föltekintünk derült nyári éjszakán az égre, millió és millió csillag tárul elénk, melyek apró fénybogarak gyanánt látszanak ragyogni az égbolton. Pedig ezek az apróknak látszó csillagok nagyobbak, egyik-másik tízszer, százszor nagyobb a mi földünkönél. Mit rejtenék ezek magukban, ki tudná azt megmondani? Ha a mi kis földünkön a természetnek annyi s oly változatos szépsége van: mi lehet ott a csillagok honában? Midőn a menny boldogságáról szólok, én is csak ily távolból, ennyire kicsinyítve mutathatom azt meg, mint az égbolt mutatja csillagait. Hogy az mennyi boldogságot, mennyi szépséget rejt magában: ezt igazán csak ott a siron túl a boldogok, az üdvözültek fogják láthatni.

¹ Korinth. 2, 9.

Szent János evangélista a Jelenések könyvében leírja a menny boldogságát, amint azt az Úr neki több vízióban megmutatta. Ennek alapján óhajtom én is egy-két gyarló vonásban azt elétárni. *Ime az Isten hajléka az emberekkel – mondja ő – és velük fog lakni és ők az ő népe lesznek... és letöröl Isten minden könnyhullatást az ő szemeikről és halál nem lesz többé, sem bánat, sem jajgatás, sem fájdalom.*

A menny boldogságának első tulajdonsága, hogy ott *nem lesz többé bánat, fájdalom, könnyhullatás, halál*: következésképpen ott *örök béke és nyugalom* honol.

A földet joggal nevezzük *a siralom völgyének*: sírva, könnyel jő az ember a világra s halálakor könny csordul ki szeméből. És ez első s utolsó könnycsepp között a könnyeknek egész folyója mossa a földi élet partjait. Mennyi szenvedés, szomorúság, aggodás, félelem vonul át egy-egy ember életén! Irgalmas volt az Isten, hogy elfátyolozta az ember előtt jövőjét: hisz a legtöbb ember szíve meghasadna, ha maga előtt látná egyszerre, mennyit kell földi életében szenvednie! Sőt a földi öröm és boldogság napját is elhomályosítja az aggodalom, a félelem árnyéka. Midőn az anya boldogsággal csókolja gyermekét, fél, aggódik, nem fogja-e veszély, csapás érni szíve magzatát; midőn a jegyes boldogságtól sugárzó arccal lép az oltárhoz, szívében tán öntudatlanul is megremeg, tartós lesz-e az a fény, mely most eléje ragyog? S azokat is, akik örömben, békében, megelégedésben élik napjaikat, elszomorítja a tudat, hogy mindez nem tart örökké, napról-napra közeledik a halál, az enyészet, a pusztulás.

Mindez ott a menny boldogságában megszűnik: ott nincs bánat, szomorúság, szenvedés, ott nem kell félni, rettegni a jövőtől, a boldogság elvesztésétől; ott nem lesz többé halál: a lélek örök békét, örök nyugalmat élvez. Most megérthető az egyház imádságának mély jelentősége: *Adj Uram, örök nyugodalmat nekik!*

De nemcsak béke és nyugalom lesz a mennyek országában, hanem lesz ott *a léleknek öröme és boldogsága is*. És minő? Az Üdvözítő a jó és hű szolgáról mondott példabeszédében rámutat erre: *«Örülj, jó és hű szolgám! mivelhogy a kevésben hű voltál, sokat bizok rád, menj be Urad örömébe»*.² Az az öröm, az a boldogság lesz az ő része, mely az Isten öröme, az Isten boldogsága. Minő az Isten boldogsága? Amilyen az Isten, olyan a boldogsága; az Isten végtelen, kimondhatatlan, felfoghatatlan: ilyen végtelen, kimondhatatlan, felfoghatatlan az ő boldogsága is, melyet megoszt azokkal, akik e földön hiven szolgáltak neki. Vessük mélyen szívünkbe az Úr szavát: *«mivel a kevésben hű voltál, sokat bizok reád: menj be Urad örömébe»*. Azért, hogy itt a földön hűségesen és jámborul szolgálunk neki, ezért a parányi, semmis szolgálatért saját boldogságát adja nekünk.

Szent Pál apostol a menny boldogságáról szólva azt mondja, hogy ott látni fogjuk az Istent: *látni fogjuk őt, amint van*, látni fogjuk színről-színre.³ És a jelenések könyvében szent János, leírva a mennyországot, elmondja, hogy az üdvözültek látni fogják *az Úr arcát*.⁴ A szentatyák és a hittudósok egybehangzóan tanítják, hogy ez, t. i. *az Isten látása lesz* a mennyei boldogság leglényegesebb része; látni az Istent: ez a legnagyobb, ez a legnemesebb természetfölötti öröm, élvezet, boldogság, ami csak képzelhető. Persze mi, porhoz tapadt, érzékies emberek ennek a boldogságnak mivoltát még csak megközelítőleg sem tudjuk elképzelni – csak egy-két sugár, egy-két villanás itt a földi életben sejteti velünk némileg eme boldogság nagyságát. Nézzétek a nagy természetet, mily dicső, bámulatos szépséget tár elénk; a természet minden szépsége egy-egy megvillanása Isten nagyságának, szépségének, aki mindezt létrehozta. Meg-

² Máté 25, 21, 23.

³ I. Korinth. 13, 12.

⁴ Jelen. k. 22, 4.

fordultam Európának egy-két gyönyörű vidékén; a Hohe Salve tetejéről láttam a kelő nap sugaraitól bearanyozva Tirol havasait; Marseille mellett a tengerbe nyúló sziklacsúcson épült Notre-Dame de la Garde templom párkányzatáról nem győztem bámulni a tenger megmérhetetlen messzeségét s leírhatatlan kék színét; bolyongtam Tivoli olajerdői között s Sorento narancsligeteiben, mámoros érzéssel szívtam magamba a tenger friss fuvalmát, melyet narancsillat tett kábítóvá; a Pilátus-hegy ormáról néztem Svájc hóval fedett hegyeit, tengerszemeit, szeszélyes változatú völgyeit; a Kárpátokban megbámultam a beláthatatlan fenyvesek örökzöldjét s égbetörő, szabályos koronáját; s mikor a természetnek egy-egy ilyen bűvös panorámája kötötte le lelkemet, önkéntelenül támadt bensőmben a gondolat: mily szép, mily nagy, mily dicső lehet az Isten, akinek ilyen bámulatosak alkotásai. A természet szépsége, mely megragadja, elvarázsolja lelkünket, sejteti velünk Isten nagyságát és szépségét is.

Az ember is az Isten képére és hasonlatosságára van teremtvé, persze nem a test, hanem az ember lelke, szelleme. S van itt is, ami némileg sejteti velünk, milyen nagy, dicső és szép lehet az Isten! Az ember szellemében és lelkében néha meg-megvillan egy isteni vonás, mely bennünket bámulattal, csodálattal, szeretettel tölt el. Minő lesz bámulatunk, csodálatunk, szeretetünk, ha majd nem egy-két villanást látunk, hanem magát az istenség fénylő napját szemlélhetjük. Nézzétek az emberi tudomány, művészet, költészet alkotásait: ezek az isteni hasonlatosság megvillanásai! Mennyi gyönyört, élvezetet találunk egy-egy mesteri zenealkotásban, egy Ráfael, Michael-Angelo, Fiesole festményeiben, egy-egy remek költeményben; minő lelkesedést kelthet az emberben egy világhírű szónok, minő rajongó szeretettel veszünk körül egy jószágos királyt, egy bátor hadvezért, egy nemesszívú emberbarátot; mennyire le tud bennünket bilincselni egy-egy embernek ritka kedvessége, finomsága, szeretetreméltó modora; mily kedves egy kis gyermek ártatlansága, egy anya szeretete gyermeke iránt, egy ifjú hősies bátorsága; egyáltalában mily nemes minden erény, lelki-szellemi nagyság, amelyet embertársainkon észlelünk. Kedves olvasó, mindez egy-egy vonás az isteni képmásból; képzeljük el mindezt egybefoglalva: s akkor némileg sejthetjük, mily nagy, mily dicső az az Isten, akinek látása, akinek bírása fogja az üdvözültek boldogságát képezni...

Látni fogják az üdvözültek a második isteni személyt, *Jézus Krisztust az ő megdicsőült emberi természetében, emberi testében és alakjában*. Milyen lehet ez a megdicsőült Krisztus! Itt a földön, szenvedése előtt, hogy tanítványait megerősítse, a szenvedésre némileg előkészítse: fölvitte Pétert, Jánost és Jakabot a Tábor hegyére s ott, mint a Szentírás mondja, színében átváltozott előttük: arca fénylett, mint a nap, ruhái fehérek lőnek, mint a hó. Mintegy egy pillanatra betekinteni engedte tanítványait a menny fényébe és dicsőségébe. De ez a látvány annyira hatott rájuk, ha szabad így szólanom, megrészegette őket, mert Péter ámulással fölkiáltott: *Jó nekünk itt lenni! készítsünk három sátort, neked egyet, Mózesnek egyet, Illésnek egyet*.

Elfeledkezett mindenről, nem akart ő már a földön semmi mást, csak Krisztust látni, szemlélni az ő leírhatatlan dicsőségében.

S az üdvözültek nemcsak látják a Szentháromság egy Istent és a megdicsőült Krisztust, hanem *szíviüknek egész erejével, lángjával szeretik őt*: másrésről meg boldogítja őket a tudat, hogy *Isten és Krisztus viszont szeretik őket*. Most éri el a lélek, ami után földi életében annyit sóhajtott, vágyódott: a szív teljes boldogságát az örök, változhatatlan szeretetben.

Az bizonyos, hogy az emberi szív a szeretetre van alkotva; szeretni és szeretve lenni: ez képezi minden vágyát, minden óhaját. De az is bizonyos, hogy ennek a kis emberi szívnek vágyódását semmi földi szeretet, legyen az bármily nagy és nemes, teljesen ki nem elégítheti; a leggyöngédebb, legforróbb hitvesi, gyermeki és szülői szeretet mellett még mindig vágy, űr marad az ember szívében más, nagyobb, tökéletesebb szeretet után: *«Addig nyugtalan a mi szíviünk – mondja szent Ágoston – míg benned nem nyugszik, Istenünk»*. Itt a menny bol-

dogságában, itt szűnik meg a lélek szárnyvergődése, itt megtalálta helyét, itt az a végtelen sóvárgása a szeretet után kielégítést talál. Szereti a legnagyobbat, a legdicsőbbet, a legszen-
tebbet, magát az Istent s Isten viszontszereti őt határtalan, végtelen jóságával; ez a menny leg-
nagyobb boldogsága.

De ha megtekintettük a menny középpontját, az innét reánk öző fényben tekintsünk a
boldogság honában körül.

A szentatyák s a hittudósok tanítják, hogy az üdvözültek, látva Istent, ő benne s ő általa látni
fogják *a hit misztériumait, az isteni gondviselés csodáit, az isteni malaszt működését, az egész
teremtés rejtélyeit*. Már e földön is az emberi szellemnek egyik legnagyobb, legnemesebb
élvezete, ha eszének erejével valamit fölfedez, új ismeretekhez jut. Minő élvezet lesz az, ha
majd eléje tárul a természetes és természetfölötti világnak minden titka és rejtélye.

De menjünk tovább. Az üdvözültek a menny boldogságában látni fogják a Szűzanyát, Máriát!
A Jelenések könyvében szent János írja róla: *És nagy jel tűnik fel az égen: egy asszony, kinek
öltözete vala a nap, lábai alatt a hold és fején tizenkét csillagú korona*.⁵

Suarez, a középkor nagy hittudósa azt állítja, hogy a boldogságos Szűz menyei dicsősége
felülmúlja az összes angyalok és szentek dicsőségét összetéve. A szeplőtelen Szűz e század
közepén megjelent Lourdesban egy szegény pásztorleányka, Bernadette előtt. Franciaország
egyik legjelesebb művésze ment el később Bernadettehoz, hogy az ő látomása alapján már-
ványból kifaragja a boldogságos Szűz szobrát. Művészetének minden erejét, minden ihletét és
lelkeseését fölhasználta, hogy mesteri művet alkosson. S mikor Bernadette, ez az egyszerű
pórleány, ki még sohasem látott egyetlen műremeket sem, mikor ezt az igazi művészettel
megalkotott szobrot látta, csak azt mondá: *Szép ez, szép, de korántsem olyan, mint az az
asszony, távolról sem közelíti meg annak elragadó szépségét*. Ezt a dicső asszonyt, az egek
királynéját, fogják az üdvözültek látni s ez a dicső asszony mint anya fogja őket szeretni.

Látni fogják az üdvözültek *az angyalokat s az ő társaságukban fognak élni*. Mikor János
evangelista előtt megjelent egy angyal Isten küldetésével, oly fényben, oly magasztos szép-
ségben látta ezt az égi lelket, hogy önkéntelenül leborult előtte, hogy őt imádjá, de az angyal
figyelmeztette: *«Az Istent imádjad, én csak a te szolgatársad vagyok»*.⁶ Minő társaság lesz ez
ott fenn az égen! Minő boldogság lesz a kerubok, szeráfok, angyalok és arkangyalok milliói
és milliói közt élni, általok szeretve, becsülve lenni, az ő testvérüknek tartatni.

Az üdvözült lélek *a szentek társaságába jut*. *«Láték nagy sereget – mondja János evangelista
a Jelenések könyvében – melyet senki sem számlálhatott meg, minden nemzetből és nemzet-
ségből, népekből és nyelvekből, a királyi szék előtt és a Bárány színe előtt állani, fehér hosszú,
ruhákba öltözve, pálmákkal kezeikben és kiáltának nagy szóval, mondván: Üdv a mi Istenünk-
nek, ki a királyi széken ül és a Báránynak»*.⁷

Minő társaság lesz ez! egyik dicsőbb, nemesebb, mint a másik: a szent apostolok, vértanúk,
hitvallók, szüzek, kik már itt a földön minden erény fényében ragyogtak, most ott a meg-
dicsőülés sugárfényétől lesznek körülveve. Már itt a földön olvassuk egyik-másik szentről,
hogy halála után arcát égi fény aranyozta be, koporsója, sírhalma körül olyan illat áradt,
melyhez a narancserdők, rózsaligetek, liliomkoszorúk illatát hasonlítani sem lehet; az ilyen
jelenségekkel a jó Isten mintegy a távolból egy-egy pillantást enged a túlvilág boldogsága

⁵ Jelenések könyve 12, 1.

⁶ Jelenések könyve 22, 8–9.

⁷ Jelenések könyve 7, 9–10.

felé. S mindezek a milliók az üdvözültet, mint testvérüket, szeretettel halmozzák el, vele örvendenek, vele megosztják boldogságukat.

De, tekintsük meg közelebből, a kinyilatkoztatás alapján, a boldogokat, az üdvözülteket, a szenteket. Valamennyien *hosszú fehér ruhát viselnek*, mondja a Szentírás; ez a hosszú, hófehér ruha nem más, mint az Isten megszentelő malasztja. Ez valamennyi üdvözült disze, ez az a menyegzői ruha, melyről az Üdvözítő példabeszédében szól, mely nélkül a mennyei vendégségbe nem juthat senki.

Ezenkívül *mindegyik üdvözült fején korona ragyog*, amint szent Pál mondja: *«Eltételek nekem az igazság koronája, melyet nekem azon napon adni fog az igaz Biró, nemcsak nekem, hanem mindazoknak, akik szeretik az ő eljövételét»*.⁸

Azonban mégis óriási különbséget találunk az üdvözültek között: *amint más a nap ragyogása, más a holdé, más a csillagoké, úgy fog különbözni az üdvözültek fénye, ragyogása, dicsősége és boldogsága*. Valamennyien boldogok lesznek, valamennyien dicsők, de különbözik dicsőségük, mint a napfény a holdvilágtól, a csillagragyogástól.

Már a Jelenések könyve külön feltünteti a *vértanúknak, a szűzeknek, a hithirdetőknek* a többi boldogokat felülmúló dicsőségét: ezek lesznek legközelebb az Isten trónjához, ezek fogják legközelebből az Isten édességét, jóságát élvezni.

De ezeknél is, valamint a többi üdvözülteknél is, ha megnézzük közelebből az ő fehér öltönyüket s koronájukat: ezer meg ezer változatot találunk, mondjuk, a ruha himzésében, szövetében, a beléje szőtt aranyszálakban a korona drágaköveiben és gyémántjaiban.

Értjük, úgy-e, hogy mindez képletes beszéd? a léleknek nincs ruhája, nincs koronája; a Szentírás mindezt azért mondja, hogy némileg megérzékítse előttünk a menny boldogságát. Nem vétünk tehát mi sem az igazság ellen, ha a Szentírás képletét tovább folytatjuk.

Honnét tehát ez a különбözőség a szentek ruháján, koronáján? Megmondja a Szentírás: *földi életük, érdemeik különбözőségén* alapszik ez. A dicsőség ruháját földi életükben szőtték ők maguk, a korona drágaköveit földi életükben csiszolták ők maguk: aki több erényt, több jót gyakorolt földi életében, annak fényesebb a ruhája, ragyogóbb a koronája: tehát nagyobb a boldogsága.

Más annak a ruhája, aki a keresztségben nyert ártatlanságot egész életében megőrizte; más azé, aki lelkét a földön bűnnel beszennyezte, de az Isten Fiának vérével a bűnbánat szentségében tisztára mosta; más ismét azé, aki Istenért s a hitért vérént ontotta; és más azé, aki földi életében Isten dicsőségéért dolgozott, fáradozott.

Arany, selyem, gyémánt és drágakő ragyog rajtuk, de miből lett mindez? Ott látjuk a földön végzett jámbor imádságokat, gyónásokat, áldozásokat aranyszálak gyanánt beszöve az égi ruhába; ott látjuk, hogy a földön végzett önmegtagadásaink és lemondásaink, mint selyem-szegély díszítik azt a ruhát; alamizsnáink, jócselekedeteink, Isten nevében és Isten akarata szerint jól elvégzett állásbeli kötelességeinkből gyémántok és igazgyöngyök alakultak, hogy díszítsék az üdvözült nyakát; a könny, a fájdalom sóhaja, melyet Isten akaratában megnyugodva viseltünk el, drágakővé változott, hogy koronánkat ékesítse.

Itt a mennyei boldogság reflexfényénél tünnek föl előttünk teljes értékükben a földi élet viszonyai. Ez a fény semmiséknek tünteti föl a föld lázas örömeit, élvezeteit és gyönyöreit, melyek után ott a túlvilágon nem marad vissza semmi, vagy legföljebb korom, mely a lelket beszennyezi; míg ellenkezőleg ez a fény elénk tárja a szenvedés, a fájdalom, a munka, az önmegtagadás, az erény valódi értékét; ezek az örök boldogság bimbói, ha ezeket szakítja le az

⁸ Jelenések könyve 21, 18, 22, 5.

ember az élet útján, ezekből fon lelke köré koszorút: ezekből nyílnak ki a siron túl a mennyei rózsák, melyeknek illata, pompája, szépsége megmarad az egész örökkévalóságon keresztül.

A szentek és a hittudósok egybehangzóan vallják, hogy a mennyei boldogságnak egy-egy nagyobb foka felülmulja a föld minden boldogságát és megér minden elképzelhető szenvedést és fáradságot. S ez képezi a szentek életbölcsségét itt a földön. Ebből megmértjük, miért keresik a szentek, a jámborok e földön oly szenvedéllyel, hogy jót tehessenek, miért gyakorolnak annyi önmegtagadást, oly heroikus lemondást, miért keresik önként a szenvedést; miért kéri magát az Istent, hogy inkább szenvedést, mint örömet adjon nekik a földön; miért viselik el oly hősiek lélekkel a megvettetés és megaláztatást; miért tudnak oly teljesen megnyugodni a csapások alatt Isten akaratában; miért járnak szívesebben a kereszt útján, mint a földi élvezetek virágos ösvényén? Mert jól tudják, hogy ezekből szövődik a mennyei boldogság ruhája, ezekből készül a mennyei korona ragyogó diadémja.

És most, miután nagy vonásokban láttunk az üdvözültek boldogságából egy-egy sugarat, vessünk egy pillantást magára a helyre, ahol az üdvözültek tartózkodnak, a mennyországra. Szent János evangélistának egy jelenésben megmutatta ezt is az Úr. És szent János ezt így írja le: *És lélekben engem egy nagy és magas hegyre vitt és megmutatá nekem a szent várost, Jeruzsálemet, mely a mennyből szállott alá a földre. Az Isten fényessége volt abban és világossága hasonlított a drágakőhöz, a jáspiskőhöz, a kristályhoz. És nagy és magas kerítése vala... és a kerítés jáspiskőből vala rakva, a város pedig tiszta arany, hasonló az üveghez. És a város kerítésének alapkövei mindenféle drágakövekkel valának fölékesítve. Az első alapkö vala jáspis, a második zafír, a harmadik kalcedon, a negyedik smaragd, az ötödik szárdonix, a hatodik szárdis, a hetedik krizolin, a nyolcadik berill, a kilencedik topáz, a tizedik krizoprász, a tizenegyedik hiacint, a tizenkettedik ametiszt. És a tizenkét kapu tizenkét gyöngy vala, mindegyik kapu egy-egy gyöngyből és a város utcája tiszta arany, mint az átlátszó üveg. És templomot nem láttam abban, mert annak temploma a mindenható Úristen és a Bárány. És a városnak nincs szüksége napra, sem holdra, hogy abban világítsanak, mert az Isten fényessége világítja azt és annak szövétneke a Bárány... És annak kapui nem tétetnek be nappal, mert nem lesz ott éjszaka... Nem megyen abba semmi fertőztetett vagy utálatosságot cselekvő és hazug, hanem csak akik be vannak írva a Bárány életkönyvébe... Isten és a Bárány királyi székei lesznek abban és az ő szolgálói szolgálnak neki. És látni fogják az ő országát és az ő neve lesz az ő homlokaikon. És éjszaka többé nem lesz és nem szorulnak szövétnekvilágra, sem napvilágra, mert az Úristen világosítja meg őket és országlani fognak örökön örökké».*⁹ Szent János eme leírásához nem adhatok semmit, de ez is csak azt mutatja, amit szent Pál mondott, hogy *emberi szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szív fölfogni nem képes, amit Isten készített az őt szeretők számára.*

⁹ Jelenések könyve 21, 18, 22, 5.